

Lyttende kreativitet

CD klassisk

Nils Henrik Asheim og Gjertruds sigøynerorkester

Masurka – remaking Chopin

Lawo

1 2 3 4 5 6

Martin Grubinger m.fl.

Drums'n'Chant

Deutsche Grammophon

1 2 3 4 5 6

Det er med musikk som med mennesker: om møtene mellom kulturelt ulike individer skal bli gode, må alle både kunne lytte og uttrykke sitt.

Noen ganger fungerer slike musikalske møter, andre ganger blir en av partene overkjørt. Nils Henrik Asheim og Gjertruds sigøynerorkester er frekke med Frederic Chopin på sin plate. Men slagverker Martin Grubinger er drøyere på *Drums'n'Chant*.

For å ta det sist – og verste – først: det kan vel være en spennende idé å legge slagverksdrevet ny musikk på gregoriansk sang, pluss å sette denne miksen opp mot noe tyrkisk. Men koret Grubinger bruker – et anerkjent sådan, fra benediktinerklosteret i Münsterschwarzach

– er bare med i form av et snart 30 år gammelt opptak, som att-påtil er lagt altfor langt bak i lydbildet. Dermed musiserer Grubinger og kompani egentlig ikke med, men oppå munkekoret. Herfra er det ikke langt til at særtrekkene ved den tusenårige gregorianske sangen blir så godt som overkjørt.

Små lykketreff. Rett skal være rett: musikerne har lyttet, og spiller seg inn mot den rytmiske fraseringen i vokalmusikken. Her finnes små lykketreff, forunderlige møtepunkter og fascinerende overganger mellom den eldgamle roen og den ofte minimalistisk svingende nye. Grubinger har dessuten, i en slags respekt for kirkelige tradisjonen, laget en slags messe av platen. Det bidrar til en kjærkommen variasjon mellom de ulike komposisjonene – låtene eller leddene om du vil – der særlig de tyriske gir smak av noe annerledes, noe ekte, tror jeg.

Men mye på *Drums'n'Chant* gir faktisk avsmak. Typisk er «Offertoret» mot slutten: en sak med smak av obosviske, trompet- og marimbakrydder, marinert mørt i Fender Rhodes-sound. For å bli i det gastronomiske: jeg blir småkvalm når gregoriansk sang blir halvkvalt i 2000-talls loungestil på denne måten. Om slikt er gammelt nytt, blir det ikke bedre av at noen av de beste unge europeiske musikerne kaster seg på bølgen nå.

Hadde stoffet blitt servert i en

katedral, med et levende munkekor i ditto samspill med Grubinger og de andre, kunne jeg muligens blitt forført. Men ingenting tyder på at "Drums'n'Chant" er mer enn et studioprosjekt. Og det smaker hermetikk.

Åpenhet. En helt annen åpenhet og nysgjerrighet preger *Mazurkas – remaking Chopin*, der komponist, pianist og improvisator Nils Henrik Asheim har alliert seg med de lekne musikerne i Gjertruds Sigøynerorkester for å nytolke et utvalg av Frederic Chopins Mazurkaer.

Originalene – om man kan kalle dem det, all den tid Chopin forsynte seg generøst av kildene i den polske folkemusik-

ken – lar seg høre som fragmenter og skygger, i snurrig instrumenterte sangbare linjer og småskeive dansetakter, og det hele bades i klanger som ofte låter smått forpint.

Resultatet er en vanlig fargersterk blanding av det man muligens kan kalle sigøynersk melankoli, europeisk dannet romantikk og nordisk frimprovisatorisk nytelse – som bare i få øyeblikk virker større for musikerne enn oss som hører på. Merkelappene er egentlig ikke så interessante, det er heller den kreative musiseringen de går i oppløsning i. Sammen med den innbilte motsetningen mellom å lytte på alvor og gi uttrykk for noe særegent.

ASTRID KVALBEIN

Martin Grubinger har, i en slags respekt for kirkelige tradisjonen, laget en slags messe av platen.

FOTO: CARL MARTIN NORDBY

150 år

Les nyhetene der du er

Gå til www.ap.no
For lenke: Send mobil til 1905

Aftenposten 150 år

NRK vil kutte programmer

NRK planlegger kutt i både programflater og stab. Det bekrefter kringkastingssjef Hans-Tore Bjerkaas.

– Vi skal kutte i alt annet før vi går løs på programkostnader. Vårt overordnede hensyn er at publikum skal få det innholdet de har krav på, men jeg er sikker på at det kommer kutt på programsiden, sier Kringkastingssjef Bjerkaas til Journalisten. Det sa han under årsmøte til fagforeningen NRKJ. Han ønsker derimot ikke å konkretisere hvilke programflater som vil bli tatt. – Jeg vet ikke ennå. Budsjettet skal behandles i styret 13. november. Da vil det begynne å bli klart.

Bakgrunnen for kostnadskuttene er at NRK bare fikk 40 og ikke 80 kroner i lisensøkning som de hadde bedt om. Dette for å dekke inne lønns- og kostnadsvekst.

På direkte spørsmål om det betyr kutt i staben svarte han også «ja». Lønnskostnadene utgjør i dag 60 prosent av NRKs faste utgifter, derfor skal også antall ansatte reduseres.

«Fantastisk saga.»

«Latin-Amerika kan by på store forfattere som Allende, Borges og Vargas Llosa. Nå kan også Carolina de Robertis, med den fantastiske uruguaysagaen *Det usynlige fjellet*, føyes til denne listen.

Og som denne debutanten skriver! Denne boken har alt: Kjærlighet, lidenskap, vold, dramatisk, magi, et nydelig poetisk språk og slående bilder.»

Berit Kobre, VG

Carolina De Robertis
Det usynlige fjellet
Oversatt av Heidi Grinde

Kr 349,-

S
SCHIBSTED
FORLAG

www.schibstedbok.no